

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.3.2018
COM(2018) 139 final

2018/0066 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud
(kodifitseeritud tekst)**

SELETUSKIRI

1. Kodanike Euroopa jaoks peab komisjon oluliseks Euroopa Liidu õigust lihtsustada ja selgemaks muuta, nii et see oleks kodanikule loetavam ja kättesaadavam; see annab kodanikule parema võimaluse talle antud õigusi kasutada.

Seda eesmärki ei ole võimalik saavutada, kuni arvukad sätted, mida on korduvalt ja sageli oluliselt muudetud, asuvad laiali, osad esialgses õigusaktis ja osad muutvates õigusaktides. Nii tuleb kehtiva õiguse kindlakstegemiseks uurida ja võrrelda suurt hulka õigusakte.

Muudetud õigusaktide kodifitseerimine on seega oluline õiguse selguse ja loetavuse saavutamiseks.

2. 1. aprillil 1987. aastal otsustas¹ komisjon anda oma talitustele ülesande kodifitseerida kõik õigusaktid hiljemalt kümnenda muudatuse järel. Komisjon rõhutas, et see on minimaalne nõue ning et õigusnormide arusaadavuse ja selguse huvides tuleks talitustel püüda nende vastutusalas olevaid tekste kodifitseerida veel tihedamini.

3. Seda kinnitati Edinburghi Euroopa Ülemkogu eesistuja järelkostega detsembris 1992², rõhutades kodifitseerimise tähtsust, mis annab õiguskindlust konkreetsel ajahetkel asjas kohaldamisele kuuluva õiguse osas.

Kodifitseerides tuleb täpselt järgida tavapäraselt Liidu õigusaktide vastuvõtmiseks ettenähtud seadusandlikku menetlust.

Kuna kodifitseeritavatesse õigusaktidesse ei või teha sisulisi muudatusi, otsustasid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 20. detsembri 1994. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes, et kodifitseeritavate õigusaktide kiiremaks vastuvõtmiseks võib kasutada kiirendatud menetlust.

4. Käesoleva ettepaneku eesmärk on kodifitseerida nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud³. Uus määrus asendab sellesse inkorporeeritud õigusaktid⁴; käesolevas ettepanekus on säilitatud kodifitseeritud õigusaktide sisu ja nende kokkupanemisel on tehtud ainult kodifitseerimiseks vajalikud vormilised muudatused.

5. Kodifitseerimise ettepanek on koostatud määruse (EÜ) nr 539/2001 ja selle muutmiseaktide eelneva konsolideerimise alusel 24 ametlikus keeles, mis on teostatud Euroopa Liidu Väljaannete Talituse poolt andmetöötluse abil. Juhul kui artiklitele on antud uued numbrid, siis vastavus vanade ja uute numbrite vahel on näidatud tabelis, mis on kodifitseeritud määruse IV lisas.

¹ KOM(87) 868 PV.

² Vt järelkoste 3 lisa A osa.

³ Õigusloomeprogrammi lülitatud 2017.

⁴ Vt käesoleva ettepaneku III lisa.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (kodifitseeritud tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa ☒ Liidu toimimise lepingut ☒, eriti selle artikli ☒ 77 lõike 2 punkti a ☒,

võttes arvesse ☒ Euroopa ☒ komisjoni ettepanekut,

☒ olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁵,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt, ☒

ning arvestades ☒ järgmist ☒:

- (1) Nõukogu määrust (EÜ) nr 539/2001⁶ on korduvalt oluliselt muudetud⁷. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks nimetatud määrus kodifitseerida.
-

↓ 2414/2001 artikkel 1.1

- (2) Käesoleva määrusega nähakse ette täielik ühtlustamine nende kolmandate riikide puhul, kelle kodanike suhtes kohaldatakse liikmesriikide välispiiride ületamisel viisakohustust, ja nende puhul, kelle kodanikud on sellest kohustusest vabastatud.
-

↓ 509/2014 põhjendus 2

- (3) Kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat või kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, tuleks määrata kindlaks, tuginedes kaalutletud juhtumipõhisele hindamisele. Niisugune hindamine peaks toimuma perioodiliselt ja selle tulemusena peaks saama esitada ettepanekuid käesoleva määruse lisade I ja II muutmiseks, olenemata võimalusest esitada teatud juhtudel riigipõhiseid ettepanekuid

⁵ ELT C [...], [...], lk [...].

⁶ Nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrus (EÜ) nr 539/2001, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1).

⁷ Vt III lisa.

lisade muutmiseks, näiteks viisanõude kaotamise tõttu või viisavabastuse ajutise peatamise tagajärjel.

↓ 509/2014 põhjendus 3

- (4) I ja II lisas esitatud kolmandate riikide nimekirjad peaksid praegu ja edaspidi vastama kriteeriumidele, mis on sätestatud käesolevas määruses. Kolmandad riigid, kelle puhul on olukord seoses kõnealuste kriteeriumidega muutunud, tuleks kanda ühest lisast teise.

↓ 509/2014 põhjendus 8

- (5) Lisades I ja II tuleks arvesse võtta rahvusvahelise õiguse arengut, mille tulemusel on muutunud teatavate riikide või üksuste staatus või nimetus.

↓ 539/2001 põhjendus 6
(kohandatud)

- (6) Euroopa Majanduspiirkonna leping vabastab Islandi, Liechtensteini ja Norra kodanikud viisanõudest, mistõttu neid riike ei ☒ tuleks kanda nende kolmandate riikide nimekirja, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud (edaspidi ka “viisanõudeta kolmandad riigid”) ☒.

↓ 453/2003 põhjendus 3
(kohandatud)

- (7) Kuna ühelt poolt Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping isikute vaba liikumise kohta sätestab Šveitsi ja liikmesriikide kodanike vaba liikumise ilma viisadeta, ei tuleks Šveitsi ☒ kanda viisanõudeta kolmandate riikide nimekirja ☒.

↓ 539/2001 põhjendus 7
(kohandatud)

- (8) Kodakondsuseta isikute ja pagulaseks tunnistatud isikute suhtes peaks viisanõude või sellest nõudest vabastamise suhtes tehtava otsuse aluseks olema see kolmas riik, kus on kõnealuste isikute elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendid, ilma et see piiraks liikmesriikide poolt allakirjutatud rahvusvahelistest kokkulepetest ja eelkõige 20. aprillil 1959 Strasbourgis allakirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi. Arvestades erinevusi kodakondsuseta isikuid ja pagulaseks tunnistatud isikuid käsitlevates siseriiklikes õigusaktides, ☒ peaks liikmesriikidel olema võimalus ☒ otsustada, kas neisse kategooriatesse kuuluvad isikud ☒ võiks viisanõudest vabastada ☒, kui kolmas riik, kus on nende isikute elukoht ja kes on väljastanud neile reisidokumendid, kuulub selliste kolmandate riikide hulka, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud.

↓ 1932/2006 põhjendus 7
(kohandatud)

- (9) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1931/2006⁸ ☒ kohaselt tuleks ☒ sätestada kohaliku piiriliiklusloa kasutajate suhtes vabastus viisanõudest.
-

↓ 1932/2006 põhjendus 5
(kohandatud)

- (10) Liikmesriikidel ☒ peaks olema võimalus ☒ näha ette erandeid viisanõudest vabastamiseks teatavate muude kui tavaliste passide kasutajate suhtes.
-

↓ 539/2001 põhjendus 8
(kohandatud)

- (11) Teatud üksikjuhtudel, mis nõuavad viisaalaseid erieeskirju, ☒ peaks liikmesriikidel olema võimalus ☒ vabastada teatava kategooria isikud viisanõudest või kehtestada nende suhtes see nõue vastavalt rahvusvahelisele avalikule õigusele või tavale.
-

↓ 1932/2006 põhjendus 6
(kohandatud)

- (12) Liikmesriikidel ☒ peaks olema võimalus ☒ viisanõudest vabastada pagulaseks tunnistatud isikud, kõik kodakondsuseta isikud, nii kodakondsuseta isikute seisundit käsitleva 28. septembri 1954. aasta konventsiooni alusel kui ka nimetatud konventsiooni reguleerimisalast väljapoole jäävate isikute puhul, ning kooliõpilased, kes reisivad kooliekskursiooni raames, juhul kui nendesse kategooriatesse kuuluvad isikud elavad kolmandas riigis, ☒ mis kuulub selliste kolmandate riikide nimekirja, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud ☒.
-

↓ 1932/2006 põhjendus 8
(kohandatud)

- (13) Viisanõudest vabastamise kord peaks täiel määral peegeldama tegelikkust. Teatavad liikmesriigid vabastavad viisanõudest ☒ selliste kolmandate riikide, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, need ☒ kodanikud, kes on relvajõudude liikmed ja reisivad NATO või programmi “Partnerlus rahu nimel” raames. Õiguskindluse kaalutlustel peaksid sellised väljaspool liidu õigust võetud rahvusvahelistest kohustustest tulenevad vabastused siiski kajastuma käesolevas määruses.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1931/2006 millega kehtestatakse liikmesriikide välistel maismaapiiridel toimuva kohaliku piiriliikluse eeskirjad ning muudetakse Schengeni konventsiooni (ELT L 405, 30.12.2006, lk 1).

↓ 1289/2013 põhjendus 3

- (14) Liit peaks oma suhetes kolmandate riikidega tegema aktiivselt jõupingutusi, et saavutada viisaküsimustes täielik vastastikkus, suurendades seeläbi liidu välispoliitika usaldusväärsust ja tagades selle järjepidevuse.

↓ 539/2001 põhjendus 5,
1289/2013 põhjendus 1
(kohandatud)

- (15) Tuleks ette näha liidu mehhanism, mis võimaldaks rakendada seda vastastikkuse põhimõtet, kui ☒ kolmas riik mis kuulub selliste kolmandate riikide nimekirja, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, ☒ otsustab kehtestada ühe või mitme liikmesriigi kodanike suhtes viisanõude. ☒ Mehhanism peaks ☒ tagama, et liit reageerib solidaarse tegutsemisega, kui selline kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet.

↓ 1289/2013 põhjendus 2
(kohandatud)

- (16) Juhul kui liikmesriik on teatanud, et kolmas riik, ☒ mis kuulub selliste kolmandate riikide hulka, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, ☒ kohaldab viisanõuet asjaomase liikmesriigi kodanike suhtes, peaksid kõik liikmesriigid tegutsema ühiselt ning tagama seega liidu reageerimise olukorras, mis mõjutab liitu tervikuna ning mille tõttu liidu kodanikele langeb osaks erinev kohtlemine.

↓ 1289/2013 põhjendus 11
(kohandatud)

- (17) Selleks, et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu asjakohane osalemine vastastikkuse põhimõtte kohaldamise teises etapis ning arvestades kolmanda riigi, ☒ mis kuulub selliste kolmandate riikide hulka, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, ☒ kõigi kodanike viisanõudest vabastuse peatamise poliitiliselt eriti tundlikku laadi ja selle horisontaalset mõju liikmesriikidele, Schengeni riikidele ja liidule endale, eelkõige nende välissuhetele ja Schengeni ala üldisele toimimisele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte teatavate vastastikkuse põhimõtte elementide kohta. Komisjonile sellise õiguse andmisega võetakse arvesse vajadust liidu viisapoliitikaalase poliitilise arutelu järele Schengeni alal. Selles kajastub ka vajadus tagada vastastikkuse põhimõtte kohaldamisel kõigile asjaomase kolmanda riigi kodanikele piisav läbipaistvus ja õiguskindlus, eelkõige käesoleva määruse II lisa vastava ajutise muutmise abil. ☒ On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni

eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist ☒.

↓ 1289/2013 põhjendus 4
(kohandatud)

- (18) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada ☒ viisanõudeta kolmandate riikide ☒ nimekirjas loetletud kolmanda riigiga kehtestatud viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kord (edaspidi “peatamise kord”), juhul kui esineb erakorraline olukord ja vähemalt ühe liikmesriigi abistamiseks on tarvis kiiresti reageerida, ning võttes arvesse erakorralise olukorra üldist mõju liidule tervikuna.
-

↓ 1289/2013 põhjendus 12
(kohandatud)

- (19) Peatamise korra ja teatavate vastastikkuse põhimõtte sätete tõhusa kohaldamise tagamiseks ning eelkõige selleks, et võimaldada piisavalt arvesse võtta kõiki asjaomaseid tegureid ja nimetatud korra ja põhimõtte kohaldamise võimalikku mõju, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et määrata kindlaks nende asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriad, kelle suhtes tuleks vastastikkuse põhimõtte kohaselt kohaldada viisanõudest vabastuse ajutist peatamist, ja nimetatud peatamise kestus ning et rakendada peatamise korda. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁹. Selliste rakendusaktide vastuvõtmiseks tuleks kasutada kontrollimenetlust.
-

↓ 1289/2013 põhjendus 7

- (20) On vaja vältida mis tahes kuritarvitusi ja võidelda mis tahes kuritarvitustega, mis tulenevad sellest, et teatavate kolmandate riikide kodanikele, kes kujutavad endast ohtu liikmesriikide avalikule korrale ja sisejulgeolekule, antakse viisanõudest vabastus lühiajaliseks riigis viibimiseks.
-

↓ 2017/371 põhjendus 2

- (21) Peatamise kord peaks võimaldama liikmesriikidel teatada peatamiseni viia võivatest asjaoludest ja komisjonil omal algatusel käivitada peatamise korra.
-

↓ 2017/371 põhjendus 3

- (22) Peatamise korra kasutamist tuleks hõlbustada lühikeste vaatlusperioodide ja tähtaegadega ning kiire menetlusega ning peatamise võimalikud alused peaksid hõlmama tagasivõtmise valdkonnas koostöö tegemise vähenemist ning liikmesriikide avalikule korrale ja sisejulgeolekule avalduvate ohtude olulist kasvu. Selline koostöö vähenemine peaks hõlmama selliste tagasivõtutaotluste rahuldamisest keeldumise määra olulist kasvu, mis on muu hulgas esitatud läbi asjaomase kolmanda riigi

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

liikunud kolmandate riikide kodanike kohta, kui tagasivõtukohustus on ette nähtud liidu või liikmesriigi ja asjaomase kolmanda riigi vahel sõlmitud tagasivõtulepinguga. Samuti peaks komisjonil olema võimalus peatamise korra käivitamiseks juhul, kui kolmas riik ei tee tagasivõtuküsimustes koostööd, eriti kui asjaomase kolmanda riigi ja liidu vahel on sõlmitud tagasivõtuleping.

↓ 2017/371 põhjendus 4

- (23) Peatamise korra kohaldamisel tähendab oluline kasv 50 % künnise ületamist. See võib tähendada ka väiksemat kasvu, kui komisjon peab seda kohaldatavaks konkreetset juhul, millest asjaomane liikmesriik on teatanud.
-

↓ 2017/371 põhjendus 5

- (24) Peatamise korra kohaldamisel tähendab madal heakskiitmise määr, et ligikaudu 3 või 4 % varjupaigataotlustest kiidetakse heaks. See võib tähendada ka suuremat heakskiitmise määra, kui komisjon peab seda kohaldatavaks konkreetset juhul, millest asjaomane liikmesriik on teatanud.
-

↓ 2017/371 põhjendus 6

- (25) On vaja vältida viisanõudest vabastamise kuritarvitamist ja võidelda selle vastu, kui see toob kaasa rändesurve suurenemise, mis tuleneb näiteks põhjendamatute varjupaigataotluste arvu suurenemisest, ning kui see toob samuti kaasa põhjendamatute elamisloataotluste esitamise.
-

↓ 2017/371 põhjendus 7
(kohandatud)

- (26) Selle tagamiseks, et konkreetseid nõudeid mida kasutati viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena antud viisanõudest vabastamise asjakohasuse hindamiseks, täidetakse ka edaspidi, peaks komisjon jälgima olukorda asjaomastes kolmandates riikides. Komisjon peaks pöörama erilist tähelepanu inimõiguste olukorrale asjaomastes kolmandates riikides.
-

↓ 2017/371 põhjendus 8

- (27) Komisjon peaks andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule regulaarselt aru vähemalt kord aastas seitsme aasta jooksul pärast viisanõude kaotamise jõustumist asjaomase kolmanda riigi suhtes ja sellele järgneval ajal, kui komisjon peab seda vajalikuks, või kui Euroopa Parlament või nõukogu seda taotleb.
-

↓ 2017/371 põhjendus 9

- (28) Komisjon peaks enne, kui ta teeb otsuse peatada ajutiselt teatava kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine, võtma arvesse inimõiguste olukorda asjaomases kolmandas riigis ning viisanõudest vabastamise peatamise võimalikke tagajärgi sealsele inimõiguste olukorrale.

↓ 2017/371 põhjendus 11

- (30) Viisanõudest vabastamise peatamine rakendusaktiga peaks hõlmama asjaomase kolmanda riigi teatavaid kodanike kategooriaid, võttes aluseks reisidokumentide asjakohased liigid ja vajaduse korral lisakriteeriumid, näiteks liikmesriikide territooriumile esimest korda reisivad isikud. Rakendusaktis tuleks kindlaks määrata nende kodanike kategooriad, kelle suhtes peatamist tuleks kohaldada, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid, millest on teatanud üks või mitu liikmesriiki või komisjon, ning proportsionaalsuse põhimõtet.
-

↓ 2017/371 põhjendus 12
(kohandatud)

- (31) Selleks et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu asjakohane osalemine peatamise korra rakendamises ning arvestades, et kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise peatamine on poliitiliselt tundlik ja et sellel on horisontaalne mõju liikmesriikidele, Schengeni lepinguga ühinenud riikidele ja liidule endale, eelkõige nende välissuhetele ja Schengeni ala üldisele toimimisele, peaks komisjonil olema õigus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte asjaomaste kolmandate riikide kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta.
-

↓ 539/2001 põhjendus 9

- (33) Silmas pidades vajadust tagada süsteemi juhtimise avatus ja asjaomaste isikute informeeritus, peavad liikmesriigid teatama komisjonile ja teistele liikmesriikidele meetmetest, mida nad käesoleva määruse alusel võtavad. Samal põhjusel tuleks see teave avaldada ka *Euroopa Liidu Teatajas*.
-

↓ 539/2001 põhjendus 10
(kohandatud)

- (34) Liikmesriigi territooriumile sisenemise või viisade väljaandmise tingimused ei ☒ peaks ☒ mõjutama reisidokumentide kehtivuse tunnustamist reguleerivaid eeskirju.
-

↓ 539/2001 põhjendus 11
(kohandatud)

- (35) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 kehtestatud proportsionaalsuse põhimõttele on sellise määruse kehtestamine, milles loetletakse need kolmandad riigid, kelle kodanikel peab ühenduse välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest kohustusest vabastatud, ühtaegu vajalik ja kohane abinõu tagamaks, et ühtne ☒ viisapoliitika ☒ toimiks efektiivselt.

↓ 1289/2013 põhjendus 10
(kohandatud)

- (36) ☒ Käesolev ☒ määrus ei tohiks piirata selliste rahvusvaheliste lepingute kohaldamist, mille Euroopa Ühendus on sõlminud enne määruse (EÜ) nr 539/2001 jõustumist ja mille täitmiseks on vaja kalduda ühtsest viisapoliitikast kõrvale, võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu praktikat.
-

↓ 509/2014 põhjendus 9

- (37) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast Schengeni *acquis*’ nende sätete edasiarendamist vastavalt Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelisele lepingule viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*’¹⁰ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ¹¹ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.
-

↓ 509/2014 põhjendus 10

- (38) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel allakirjutatud lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹² tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ¹³ artikliga 3.
-

↓ 509/2014 põhjendus 11

- (39) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹⁴ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ

¹⁰ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

¹¹ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

¹² ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

¹³ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

¹⁴ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoides nõukogu otsuse 2011/350/EL¹⁵ artikliga 3.

↓ 509/2014 põhjendus 12

- (40) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ¹⁶. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

↓ 509/2014 põhjendus 13

- (41) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ¹⁷. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

↓ 539/2001

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

↓ 509/2014 artikkel 1 lõige 1

Artikkel 1

Käesoleva määruse eesmärk on määrata kindlaks kolmandad riigid, kelle kodanikelt nõutakse viisat või kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud, hinnates igal üksikjuhtumil eraldi mitmesuguseid kriteeriume, mis on seotud muu hulgas ebaseadusliku sisserändega, avaliku korra ja julgeolekuga, majandusliku kasuga, eelkõige turismi ja väliskaubanduse aspektist, ning liidu välissuhetega asjaomaste kolmandate riikidega, arvestades eelkõige inimõigusi ja põhivabadusi, samuti piirkondlikku ühtekuuluvust ja vastastikkuse põhimõtet.

↓ 610/2013 artikkel 4 lõige 2

Artikkel 2

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse mõistet “viisa”, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 810/2009¹⁸ artikli 2 punkti 2 alapunktis a.

¹⁵ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

¹⁶ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

¹⁷ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 810/2009 (millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri)) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

↓ 539/2001

Artikkel 3

1. I lisa esitatud nimekirjas olevate kolmandate riikide kodanikelt nõutakse liikmesriigi välispiiri ületamisel viisat.

↓ Parandus, ELT L 29, 3.2.2007, lk 10

Ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi, nõutakse pagulaseks tunnistatud isikutelt ja kodakondsuseta isikutelt liikmesriigi välispiiri ületamisel viisat, kui kolmas riik, kus on nende elukoht ja kes väljastas neile reisidokumendi, on loetletud käesoleva määruse I lisa nimekirjas.

↓ 539/2001
→₁ 610/2013 artikkel 4 lõige 1

Artikkel 4

1. →₁ II lisa olevas loendis nimetatud kolmandate riikide kodanikud vabastatakse artikli 3 lõikes 1 esitatud kohustusest viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul. ←

↓ Parandus, ELT L 29, 3.2.2007, lk 10

2. Lisaks vabastatakse viisanõudest järgmised isikud:

- a) käesoleva määruse I lisa loetletud kolmandate riikide kodanikud, kellele liikmesriigid on väljastanud kohaliku piiriliiklusloa vastavalt määrusele (EÜ) nr 1931/2006, juhul kui nad kasutavad oma õigusi kohaliku piiriliikluse korra alusel;
- b) kooliõpilased, kellel on I lisa loetletud kolmanda riigi kodakondsus ja kelle elukoht on liikmesriigis, kus kohaldatakse otsust 94/795/JSK¹⁹, ning kes reisivad kooliekskursiooni raames sellise õpilasrühma koosseisus, mida saadab kõnealuse kooli õpetaja;
- c) pagulaseks tunnistatud isikud ning kodakondsuseta isikud ja teised ilma ühegi riigi kodakondsuseta isikud, kelle elukoht on liikmesriigis ja kellele on nimetatud liikmesriik väljastanud reisidokumendi.

¹⁹ Nõukogu 30. novembri 1994. aasta otsus 94/795/JSK Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 lõike 2 alapunkti b alusel vastuvõetud ühismeetmete kohta reisimisvõimaluste loomiseks kolmandate riikide kooliõpilastele, kes elavad ühes liikmesriigis (EÜT L 327, 19.12.1994, lk 1).

Artikkel 5

Varem I ja II lisa nimekirja kuulunud riikide osaks olnud uute kolmandate riikide kodanike suhtes kehtivad vastavalt artiklites 3 ja 4 toodud nõuded, kuni nõukogu ☒ Euroopa Liidu toimimise lepingu ☒ asjakohases sättes kehtestatud korras ei otsusta teisiti.

Artikkel 6

1. Liikmesriik võib ette näha erandid artiklis 3 sätestatud viisanõudest või artiklis 4 sätestatud viisanõudest vabastamisest järgmiste isikute suhtes:

- a) diplomaatilise passi, teenistus-/ ametipassi või eripassi kasutajad;
- b) tsiviillennukite ja -laevade meeskonnaliikmed oma ametikohustuste täitmisel;
- c) tsiviillaevade meeskonnaliikmed nende maaleminekul, kui nad kasutavad meremehe isikut tõendavat dokumenti, mis on välja antud vastavalt Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 13. mai 1958. aasta konventsioonile nr 108 või 16. juuni 2003. aasta konventsioonile nr 185 või Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni 9. aprilli 1965. aasta rahvusvahelise mereliikluse hõlbustamise konventsioonile;
- d) katastroofide ja õnnetusjuhtumite korral läbi viidavate abi- või päästemissioonide meeskond ja liikmed;
- e) rahvusvahelistel siseveeteedel sõitvate tsiviillaevade meeskond;
- f) selliste reisidokumentide kasutajad, mille rahvusvahelised valitsustevahelised organisatsioonid, mille liikmeks on vähemalt üks liikmesriik, või muud üksused, mida asjaomane liikmesriik tunnustab rahvusvahelise õiguse subjektina, on välja andnud oma organisatsiooni või üksuse ametnikele.

2. Liikmesriik võib vabastada viisanõudest:

- a) kooliõpilased, kellel on I lisas loetletud kolmanda riigi kodakondsus ja kelle elukoht on II lisas loetletud kolmandas riigis, Šveitsis või Liechtensteinis ning kes reisivad kooliekskursiooni raames sellise õpilasrühma koosseisus, mida saadab kõnealuse kooli õpetaja;
- b) pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud, kui kolmas riik, mis on nende elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendi, on loetletud II lisas;
- c) relvajõudude liikmed, kes reisivad NATO või programmi “Partnerlus rahu nimel” raames ning kellel on isikut tõendav dokument ja lähetuskorraldus, mis on ette nähtud 19. juunil 1995. aastal Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmete vahel sõlmitud lepingus nende relvajõudude staatuse kohta;

↓ 1289/2013 artikkel 1 lõige 3
alapunkt b

- d) ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis alla kirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi, pagulaseks tunnistatud isikud ja kodakondsuseta isikud ning muud isikud, kellel ei ole ühegi riigi kodakondsust ja kelle elukoht on Ühendkuningriigis või Iirimaa ning kellele Ühendkuningriik või Iirimaa on välja andnud reisidokumendi, mida asjaomane liikmesriik tunnustab.

↓ 539/2001

3. Liikmesriik võib ette näha erandid artiklis 4 sätestatud viisanõudest vabastamisest isikute suhtes, kes riigisviibimise kestel on hõivatud tasustatava tööga.

↓ 1289/2013 artikkel 1 lõige 1
alapunkt a (kohandatud)

Artikkel 7

Kui II lisas loetletud kolmas riik kohaldab vähemalt ühe liikmesriigi kodanike suhtes viisanõuet, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) 30 päeva jooksul pärast seda, kui kolmas riik on viisanõude rakendanud, teatab asjaomane liikmesriik sellest kirjalikult Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile.

See teade:

- i) täpsustab viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigid;
- ii) sisaldab üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud vastava kolmanda riigiga viisavabaduse tagamiseks, ning kogu asjakohast teavet.

Komisjon avaldab kõnealust teadet käsitleva teabe viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*, sealhulgas teabe viisanõude rakendamise kuupäeva ning asjaomaste reisidokumentide ja viisade liigi kohta.

Kui kolmas riik otsustab viisanõude kaotada enne käesoleva punkti esimeses lõigus nimetatud tähtaja möödumist, siis teadet ei saadeta või see võetakse tagasi ning asjakohast teavet ei avalikustata;

- b) komisjon astub vahetult pärast punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäeva ja asjaomase liikmesriigiga konsulteerides koos asjaomase kolmanda riigi asutustega eelkõige poliitika, majanduse ja kaubanduse valdkonnas samme viisavaba liikumise taastamiseks või kehtestamiseks ning teavitab nendest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu;
- c) kui asjaomane kolmas riik ei ole 90 päeva jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning hoolimata kõigist vastavalt punktile b astunud sammudest viisanõuet kaotanud, võib asjaomane liikmesriik paluda komisjonil peatada kõnealuse kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate viisanõudest

vabastamine. Kui liikmesriik esitab sellise taotluse, teavitab ta sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu;

d) komisjon võtab punkti e, f või h kohaseid edasisi samme kaaludes arvesse asjaomase liikmesriigi poolt asjaomase kolmanda riigiga viisavaba liikumise taastamiseks võetud meetmete tulemusi, vastavalt punktile b astunud samme ning tagajärgi, mida viisanõudest vabastamise peatamine tooks kaasa liidu ja selle liikmesriikide suhetele kõnealuse kolmanda riigiga;

e) kui asjaomane kolmas riik ei ole viisanõuet kaotanud, toimib komisjon hiljemalt kuus kuud arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast ning seejärel vähemalt iga kuue kuu tagant ajavahemiku jooksul, mille kogukestus ei tohi ületada punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumise või sellele vastuväite esitamise kuupäeva, järgmiselt:

i) võtab asjaomase liikmesriigi palvel või omal algatusel vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt kuni kuueks kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate suhtes viisanõude vabastus. Rakendusaktis määratakse kindlaks viisanõudest vabastuse peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse. Järgnevate rakendusaktide vastuvõtmisel võib komisjon pikendada peatamise kestust kuni kuue kuu pikkuste täiendavate ajavahemike võrra ja võib muuta asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid, kelle suhtes viisanõudest vabastus on peatatud.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse kõigilt rakendusaktis osutatud kolmanda riigi kodanike kategooriatelt viisanõudest vabastuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu; või

ii) esitab artikli 11 lõikes 1 osutatud komiteele aruande, milles ta hindab olukorda ja toob välja põhjendused, miks ta otsustas viisanõudest vabastust mitte peatada, ning teavitab sellest Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

Nimetatud aruandes tuleb võtta arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, nagu need, millele on osutatud punktis d. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad pidada neile aruannetele tuginedes poliitilise mõttevahetuse;

f) kui asjaomane kolmas riik ei ole 24 kuu jooksul arvates punkti a kolmandas lõigus osutatud avaldamiskuupäevast viisanõuet kaotanud, võtab komisjon kooskõlas artikliga 10 vastu delegeeritud õigusakti, millega peatatakse ajutiselt 12 kuuks kõnealuse kolmanda riigi kodanike suhtes viisanõudest vabastamine. Rakendusaktiga määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev, mis saabub 90 päeva jooksul rakendusakti jõustumisest, võttes arvesse liikmesriikide konsulaatide käsutuses olevaid ressursse, ning muudetakse vastavalt II lisa. Sellise muudatuse tegemiseks lisatakse asjaomase kolmanda riigi nime järele viide joonealusele märkusele, milles märgitakse, et kõnealuse kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastus peatatud ning täpsustatakse selle peatamise kestus.

Asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäevast või kui delegeeritud õigusaktile on vastavalt artikli 10 lõikele 5 esitatud vastuväide, kaotab punkti e kohaselt vastu võetud asjaomast kolmandat riiki käsitlev rakendusakt kehtivuse.

Kui komisjon esitab punktis h osutatud seadusandliku ettepaneku, pikendatakse käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud ☒ viisanõudest vabastamise ☒ peatamise kestust kuue kuu võrra. Samas lõigus osutatud joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse delegeeritud õigusaktiga hõlmatud kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu;

- g) mis tahes järgnev teade, mille mõni muu liikmesriik esitab punkti a alusel sama kolmanda riigi kohta punkti e või f alusel selle kolmanda riigi suhtes juba vastu võetud meetmete kohaldamise ajal, integreeritakse käimasolevatesse menetlustesse, ilma et pikendataks nendes punktides sätestatud tähtaegu või kestusi;
- h) kui asjaomane kolmas riik ei ole punktis f osutatud delegeeritud õigusakti jõustumisest kuue kuu jooksul viisanõuet kaotanud, võib komisjon esitada käesoleva määruse muutmiseks seadusandliku ettepaneku, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;
- i) punktides e, f ja h osutatud menetlused ei mõjuta komisjoni õigust esitada mis tahes ajal seadusandlik ettepanek käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse;
- j) kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, teatab asjaomane liikmesriik sellest viivitamata Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Komisjon avaldab vastava teate viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*.

Asjaomase kolmanda riigi kohta punkti e kohaselt vastu võetud rakendusakt või punkti f kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt kaotab kehtivuse seitse päeva pärast käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud avaldamist. Kui asjaomane kolmas riik on kehtestanud viisanõude kahe või enama liikmesriigi kodanike suhtes, kaotab seda kolmandat riiki käsitlev rakendusakt või delegeeritud õigusakt kehtivuse seitse päeva pärast teate avaldamist viimase liikmesriigi kohta, kelle kodanike suhtes kõnealune kolmas riik kohaldas viisanõuet. Punkti f esimeses lõigus viidatud joonealune märkus kustutatakse asjaomase delegeeritud õigusakti kehtivuse kaotamisel. Komisjon avaldab teabe kõnealuse kehtivuse kaotamise kohta viivitamata *Euroopa Liidu Teatajas*.

Kui asjaomane kolmas riik kaotab viisanõude, kuid asjaomane liikmesriik ei teata sellest vastavalt käesoleva punkti esimesele lõigule, alustab komisjon omal algatusel viivitamata kõnealuses lõigus osutatud avaldamist ning kohaldatakse käesoleva punkti teist lõiku.

↓ 2017/371 artikkel 1 lõige 1 (kohandatud)

Artikkel 8

1. Erandina artiklist 4 peatatakse II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamine ajutiselt asjakohaste ja objektiivsete andmete alusel kooskõlas käesoleva artikliga.

2. Liikmesriik võib komisjoni teavitada, kui kahe kuu jooksul võrreldes eelneva aasta sama ajavahemikuga või II lisas loetletud kolmanda riigi kodanike viisanõudest vabastamise rakendamisele eelnenud kahe kuu jooksul on tegemist ühe või mitme järgmise asjaoluga:

- a) riiki sisenemise keelu saanud või ilma vastava õigusega liikmesriigi territooriumil viibivate asjaomase kolmanda riigi kodanike arvu oluline kasv;
- b) sellise kolmanda riigi kodanike esitatud varjupaigataotluste arvu oluline kasv, mille puhul taotluste heakskiitmise määr on madal;
- c) asjaomase kolmanda riigiga tagasivõtmise valdkonnas koostöö vähenemine, mida tõendavad piisavad andmed, eelkõige selliste tagasivõtutaotluste rahuldamisest keeldumise määra oluline kasv, mille liikmesriik on esitanud kõnealusele kolmandale riigile selle kolmanda riigi kodanike kohta või, kui tagasivõtukohustus on ette nähtud liidu või kõnealuse liikmesriigi ja kõnealuse kolmanda riigi vahelise tagasivõtulepinguga, läbi selle kolmanda riigi liikunud kolmandate riikide kodanike kohta;
- d) asjaomase kolmanda riigi kodanikega seotud suurenenud risk või otsene oht liikmesriikide avalikule korrale või sisejulgeolekule ja eelkõige raskete kuritegude arvu märkimisväärne kasv, mida tõendavad objektiivne, konkreetne ja asjakohane teave ning pädevate asutuste esitatud andmed.

Esimeses lõigus osutatud teadet tuleb nõuetekohaselt põhjendada ning see peab sisaldama asjakohaseid andmeid ja statistikat ning samuti üksikasjalikku selgitust selle kohta, milliseid esialgseid meetmeid on asjaomane liikmesriik võtnud olukorra lahendamiseks. Asjaomane liikmesriik võib oma teates täpsustada, milliseid asjaomase kolmanda riigi kodanike kategooriaid rakendusakt vastavalt lõike 6 punktile a hõlmab, esitades selle kohta üksikasjalikud põhjendused. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu viivitamata sellise teate saamisest.

3. Kui komisjonil on asjakohaseid andmeid, aruandeid ja statistikat arvesse võttes konkreetset ja usaldusväärset teavet lõike 2 punktis a, b, c või d osutatud asjaolude kohta ühes või mitmes liikmesriigis, või selle kohta, et kolmas riik ei tee tagasivõtmise valdkonnas koostööd, eriti juhul, kui asjaomane kolmas riik ja liit on sõlminud tagasivõtulepingu, teatab komisjon sellest viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule, esitades vastava analüüsi ning kohaldatakse lõiget 6.

☒ Tagasivõtmise valdkonnas koostöö mittetegemine esimese lõigu mõistes võib seisneda näiteks järgmises: ☒

- tagasivõtutaotluste tagasilükkamine või nende mitteõigeaegne menetlemine
- tagasipöördumise reisidokumentide õigeaegselt väljastamata jätmine tagasivõtulepingus sätestatud tähtaegade jooksul või tagasivõtulepingus sätestatud tähtaegade möödumise järel Euroopas välja antud reisidokumendiide tunnustamast keeldumine, või
- tagasivõtulepingu lõpetamine või peatamine,

4. Komisjon jälgib, et pidevalt täidetaks spetsiifilisi nõudeid, mis põhinevad artiklil 1 ja mida kasutati selleks, et hinnata viisanõude kaotamise asjakohasust kolmandates riikides, kelle kodanikud on liikmesriikide territooriumile reisimisel liidu ja selle kolmanda riigi vahel viisanõude kaotamise üle peetud dialoogi eduka lõpuleviimise tulemusena viisanõudest vabastatud.

Lisaks annab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule regulaarselt vähemalt kord aastas aru seitsme aasta jooksul pärast viisanõude kaotamise jõustumise kuupäeva kõnealuse kolmanda riigi suhtes ja sellele järgneval ajal, kui komisjon peab seda vajalikuks, või Euroopa Parlamendi või nõukogu taotlusel korral. Aruandes keskendutakse kolmandatele riikidele, kelle puhul komisjon konkreetse ja usaldusväärse teabe põhjal leiab, et teatavad nõuded ei ole enam täidetud.

Kui komisjoni aruandest ilmneb, et teatava kolmanda riigi puhul ei ole üks või mitu konkreetset nõuet enam täidetud, kohaldatakse lõiget 6.

5. Komisjon vaatab lõike 2 kohaselt esitatud teate läbi, võttes arvesse järgmist:

- a) kas esineb mõni lõikes 2 kirjeldatud olukord;
- b) liikmesriikide arvu, kes on mõjutatud mõnest lõikes 2 kirjeldatud olukorrast;
- c) lõikes 2 osutatud asjaolude üldist mõju liidu rändeolukorrale, mida kajastavad liikmesriikide esitatud või komisjonile kättesaadavad andmed;
- d) Euroopa piiri- ja rannikuvalve, Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti või Euroopa Politseiameti (Europol) või muu liidu institutsiooni, organi, asutuse, ameti või käesoleva määrusega hõlmatud teemavaldkondades pädeva rahvusvahelise organisatsiooni koostatud aruandeid, kui konkreetse juhtumi asjaolud seda nõuavad;
- e) ☒ teavet ☐, mis asjaomane liikmesriik võib olla esitanud oma teates seoses võimalike meetmetega lõike 6 punkti a alusel.
- f) avalikku korda ja sisejulgeolekut üldiselt, konsulteerides asjaomase liikmesriigiga.

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu läbivaatamise tulemustest.

6. Kui komisjon lõikes 3 osutatud analüüsi, lõikes 4 osutatud aruande või lõikes 5 osutatud läbivaatamise põhjal ning võttes arvesse tagajärgi, mis viisanõudest vabastamise peatamisel oleks liidu ja selle liikmesriikide välissuhetele asjaomase kolmanda riigiga, tehes samal ajal asjaomase kolmanda riigiga tihedat koostööd pikaajaliste alternatiivsete lahenduste leidmiseks, otsustab, et meetmete võtmine on vajalik, või kui liikmesriikide lihthäälteenamus on komisjoni teavitanud lõike 2 punktides a, b, c või d osutatud asjaoludest, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) komisjon võtab vastu rakendusakti, millega peatatakse ajutiselt üheksaks kuuks asjaomase kolmanda riigi kodanikele ette nähtud viisanõudest vabastamine. Peatamist kohaldatakse asjaomase kolmanda riigi kodanike teatavate kategooriate suhtes, võttes aluseks reisidokumentide asjakohased liigid ja vajaduse korral lisakriteeriumid. Selle kindlaksmääramisel, milliste kategooriate suhtes peatamist kohaldatakse, hõlmab komisjon kättesaadava teabe põhjal need kategooriad, mis on piisavalt ☒ laiad ☐, et tõhusalt aidata konkreetsel juhul kaasa lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud asjaolude lahendamisele, austades samal ajal proportsionaalsuse põhimõtet. Komisjon võtab vastu rakendusakti ühe kuu jooksul pärast:
 - i) lõikes 2 osutatud teate saamist;
 - ii) lõikes 3 osutatud teabest teada saamist;
 - iii) lõikes 4 osutatud aruande koostamist või
 - iv) liikmesriikide lihthäälteenamuselt teate saamist lõike 2 punktis a, b, c või d osutatud asjaolude olemasolu kohta;

Rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Selles määratakse kindlaks viisanõudest vabastamise peatamise alguskuupäev.

Peatamise kestuse ajal peab komisjon asjaomase kolmanda riigiga tõhustatud dialoogi osutatud asjaolude kõrvaldamiseks.

- b) kui lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud asjaolud püsivad, võtab komisjon hiljemalt kaks kuud enne käesoleva lõike punktis a osutatud üheksakuulise ajavahemiku lõppemist vastu delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 10, et peatada ajutiselt II lisa kohaldamine 18 kuuks kõikide asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes. Delegeeritud õigusakt jõustub käesoleva lõike punktis a osutatud rakendusakti kehtivuse lõppemise kuupäeval ja sellega muudetakse vastavalt II lisa. Sellise muudatus tehakse joonealuse märkuse lisamisega asjaomase kolmanda riigi nime järele, milles märgitakse, et kõnealuse kolmanda riigi suhtes on viisanõudest vabastamine peatatud ning täpsustatakse selle peatamise kestus.

Kui komisjon on esitanud lõikes 7 osutatud seadusandliku ettepaneku, pikendatakse delegeeritud õigusaktis sätestatud peatamise kestust kuue kuu võrra. Joonealust märkust muudetakse vastavalt.

Ilma et see piiraks artikli 6 kohaldamist, nõutakse asjaomase kolmanda riigi kodanikelt kõnealuse peatamise kestuse ajal liikmesriikide välispiiride ületamisel viisa olemasolu.

Liikmesriik, kes näeb kooskõlas artikliga 6 ette uute viisanõudest tehtavate erandite kehtestamise sellise kolmanda riigi kodanike teatava kategooria jaoks, kes on hõlmatud viisanõudest vabastamise peatamist käsitleva õigusaktiga, teavitab nendest meetmetest komisjoni kooskõlas artikliga 12.

7. Enne lõike 6 punkti b kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti kehtivusaja lõppemist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande. Aruandele võib lisada seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks, et viia viide asjaomasele kolmandale riigile II lisast üle I lisasse.

8. Kui komisjon on esitanud kooskõlas lõikega 5 seadusandliku ettepaneku, võib ta pikendada lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusakti kehtivusaega kõige rohkem 12 kuu võrra. Rakendusakti kehtivusaja pikendamise otsus võetakse vastu kooskõlas artikli 11 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

↓ 2017/371 artikkel 1 lõige 2
(kohandatud)

Artikkel 9

1. Komisjon esitab 10. jaanuariks 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artiklis 7 sätestatud vastastikkuse põhimõtte tõhusust, ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad nimetatud ettepaneku üle seadusandliku tavamenetluse korras.

↓ 2017/371 artikkel 1 lõige 3
(kohandatud)

Komisjon esitab hiljemalt 29. märtsiks 2021 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse artiklis 8 sätestatud viisanõudest vabastamise peatamise korra tõhusust,

ning esitab vajaduse korral seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad nimetatud ettepaneku üle seadusandliku tavamenetluse korras.

↓ 2017/371 artikkel 1 lõige 4
(kohandatud)

Artikkel 10

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 7 punktis f osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 9. jaanuarist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Artikli 8 lõike 6 punktis b osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates 28. märtsist 2017. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
4. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 punktis f ja artikli 8 lõike 6 punktis b osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
5. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega.
6. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
7. Artikli 7 punkti f alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole nelja kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.
8. Artikli 8 lõike 6 punkti b alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet.

↓ 1289/2013 artikkel 1 lõige 4

Artikkel 11

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealuse komitee puhul on tegemist komiteega määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
 2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.
 3. Kui komitee ei esita oma arvamust, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ning kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.
-

↓ 539/2001 (kohandatud)

Artikkel 12

1. Liikmesriigid teatavad teistele liikmesriikidele ja komisjonile kõikidest meetmetest ☒ mis nad ☒ artikli 6 kohaselt võtavad viie tööpäeva jooksul ☒ meetme võtmisest ☒.
2. Komisjon avaldab lõike 1 kohaselt teatatud meetmed teatavaksvõtmiseks *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 13

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust riikide ja territoriaalüksuste ning nende ametivõimude poolt väljastatud passide, reisidokumentide ja isikut tõendavate dokumentide tunnustamise alal.

Artikkel 14

Määrus (EÜ) nr 539/2001 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele tõlgendatakse kui viiteid käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt IV lisas esitatud vastavustabelile.

↓ 2414/2001 artikkel 1 lõige 3
(kohandatud)

Artikkel 15

Käesolev määrus jõustub 20. päeval pärast selle avaldamist *Euroopa ☒ Liidu ☒ Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepinguga.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*